

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Vår dato 09.06.2015
Deres dato 17.03.2015
Vår referanse 273-32928
Deres referanse 15/693-

Høring – forslag til standardiserte tobakkspakninger m.m.

Innledning/oppsummering

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) organiserer store deler av norsk næringsliv, herunder også representanter for tobakksindustrien. I forhold til det utsendte høringsnotat vil NHO begrense seg til å kommentere forslaget om standardiserte tobakkspakninger.

Bruk av tobakksprodukter medfører helserisiko. Salg og markedsføring av tobakksprodukter er derfor allerede i Norge underlagt betydelige reguleringer. Markedsføringsforbud, krav til advarsler på forpakninger og krav om skjult oppstilling skal i tillegg til aldersgrenser og høye avgifter begrense bruken av produktene. I tillegg foreslås det nå også at alle forpakninger skal ha et identisk utseende, og at de ulike og innarbeidede varemerkene i realiteten ikke lengere skal kunne benyttes eller synliggjøres på produktene. Dette er betydelige inngrep i etablerte immaterielle rettigheter for de berørte bedrifter, og etter vår oppfatning for inngripende i forhold til de samfunnsmessige gevinster som kan oppnås gjennom tiltaket. I tillegg vil vi peke på at forholdet til EØS retten og våre forpliktelser under WTO-regimet kan være langt mer problematisk enn departementet konkluderer med.

Forholdet til immaterialretten

Forslaget gjør det umulig å benytte innarbeidede varemerker og design på produktenes emballasje, noe som er et av hovedformålene med varemerker og design. Det gjør det umulig å skille produkter fra hverandre basert på forpakningens utseende og gjør forvekslingsfaren stor. Som resultat blir de innarbeidede immaterielle rettighetene her tilnærmet verdiløse og umulig å forsvare nasjonalt, gitt at det kreves aktivt bruk over en viss tid for å opprettholde beskyttelsen. Risikoen for at andre "plukker opp" de aktuelle varemerkene/designen etter en periode er derfor klart tilstede.

Forholdet til EØS retten

NHO mener at lovforslagets forhold til EØS-avtalen ikke er godt nok utredet. Dette gjelder særlig den såkalte proporsjonalitetsvurderingen, og forholdet til om tiltaket er nødvendig og forholdsmessig for å oppnå det valgte formålet. Departementet konstaterer kort i denne sammenheng at det ikke finnes andre tiltak som vil ha tilsvarende effekt overfor alle de formål som begrunner standardiserte tobakkspakninger. NHO understreker at kravet til nødvendighet innebærer at de alternative tiltakene ikke nødvendigvis behøver å være like virkningsfullt som det foreslåtte tiltaket om standardiserte pakninger, så lenge det er

virkningsfullt nok. Forholdsmessighetsvurderingen er viktig siden det foreslåtte tiltaket er svært inngripende i grunnfrihetene. NHO etterlyser derfor en mer inngående vurdering av alternative tiltak som for eksempel bevillingsordninger og håndhevelse av aldersgrensene.

Forholdet til Grunnloven og EMK

Forslagets forhold til de ulike bestemmelser i Grunnloven som beskytter borgerne mot tilbakevirkende lover, § 97, sikrer yringsfrihet, § 100 og gir rett til full erstatning ved inngrep som kan likestilles med ekspropriasjon §105, innebærer skjønsmessige vurderinger av tiltakets forsvarlighet og forholdsmessighet; bakgrunn, nødvendighet, effekt, om det er en del i en naturlig utvikling o.l. Tilsvarende er slike vurderinger sentralt under EMK.

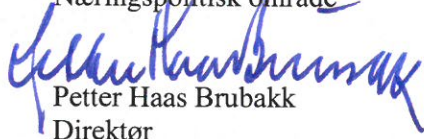
Departementets vurderinger her synes for snevre, og særlig synes forholdet til EMK som gir et vern not alle typer inngrep i eiendomsretten for snevert.

Forholdet til WTO

Også forholdet til TRIPS-avtalen er summarisk behandlet. I denne sammenheng mener NHO at en vurdering av artikkel 20 i TRIPS-avtalen er sentral da den setter rammene for hvilke begrensninger medlemslandene kan innføre i varemerkeeiers bruksrett. En tilsidesettelse av artikkel 20 vil således stride mot de fastlagte tolkningsprinsippene som følger av internasjonal rett (Wien-konvensjonen), jf. artikkel 31, og støttes også av TRIPS-avtalen artikkel 17 og 8.

Vi viser også til innspill fra NHO Mat og Drikke og Tobakksindustriens Felleskontor.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Næringspolitisk område

Petter Haas Brubakk
Direktør

Ingebjørg Harto
Avdelingsdirektør næringsjus